CRONICA ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE PE ANUL 1982 A MEMBRILOR SECȚIEI DE ISTORIE A MUZEULUI ȚĂRII CRIȘURILOR

de

LUCIA CORNEA

I. **Activitatea științifică a membrilor secției de istorie** s-a concretizat în principal în continuarea unor activități inițiate în anii precedenți: investigațiile arheologice și cercetările documentare (arhivistice și bibliografice).

S-au efectuat, așadar, săpături arheologice în stațiunea neolitică de la Suplacu de Barcău *(Doina Ignat)*, așezarea dacică de la Tășad *(dr. Nicolae Chidioșan)*, în stațiunea Biharea la locul Grădina C.A.P. — Baraj *(dr. Sever Dumitrașcu)*, de unde au rezultat vestigii din mileniul I e.n. și la Sînicolau de Beiuș pe Dealul bisericii, la reședința feudală din sec. XI—XII *(dr. Radu Popa, dr. Nicolae Chidioșan)*. Un sondaj arheologic a fost efectuat de către dr. Sever Dumitrașcu în stațiunea de la Sînicolau Român (la locurile „La Ier" și „Pepeniște"), cu vestigii preistorice și din mileniul I.e.n..

Materialele arheologice rezultate în urma acestor săpături — cu excepția celor provenite de la Sînicolau de Beiuș, care au intrat în patrimoniul Institutului de arheologie din București — au fost introduse, prin inventariere, în colecțiile secției de istorie a Muzeului Țării Crișurilor, făcîndu-se și operațiile de restaurare necesare.

S-au continuat și investigațiile arhivistice, axate pe cercetarea unor documente referitoare la realitățile economice și sociale bihorene în secolul XVIII și la începutul sec. XIX *(Gheorghe Gorun)*, pe scoaterea în evidență a unor contribuții locale la consolidarea unității culturale, participarea românilor bihoreni la evenimentele revoluționare din anii 1848—1849 și relevarea semnificațiilor unor tradiții muzeistice locale *(dr. Viorel Faur)*, pe investigarea unor aspecte ale vieții și operei poetului Ady Endre și ale unor societăți culturale orădene din aceeași epocă *(János Tóth)*, a unor chestiuni referitoare la aplicarea reformei agrare din 1921 în Bihor *(Blaga Mihoc)*, pe cercetarea unor aspecte inedite ale activității

https://biblioteca-digitala.ro

pe plan local a asociației culturale *Astra* în perioada interbelică *(Lucia Cornea)*, precum și pe cunoașterea modalităților de aplicare a reformei agrare din 1945 în Bihor *(Gheorghe Pința)*.

II. **Lucrări științifice apărute în 1982:**

Dr. N. CHIDIOȘAN:

1. *Grupul cultural Igrița de la sfîrșitul epocii bronzului*, în *Crisia*, 1982, p. 61—86 (colaborare cu Ioan Emödi)
2. *Un mormînt de luptător celt descoperit la Curtuiușeni*, în *Crisia*, 1982, p. 393—398 (colaborare cu Al. Sășianu)

L. CORNEA:

1. *Școlile țărănești organizate de „Astra" bihoreană în perioada interbelică (1934—1940)*, în *Crisia*, 1982, p. 195—204 (colaborare cu B. Ștefănescu)

Dr. S. DUMITRAȘCU:

1. *O locuință-atelier de lucrat piepteni (sec. VI e.n.) descoperită la Biharea*, în *Crisia*, 1982, p. 107—122.
2. *Cercetări de topografie arheologică în Crișana*, în *Crisia*, 1982, p. 353—360 (colaborare cu Á. Hadnagy)

Dr. V. FAUR:

1. *Din contribuția Reuniunii orădene de cîntări „Hilaria" la consolidarea unității noastre culturale*, în *Ziridava*, XIV, 1982, p. 445—452
2. *Reuniunea învățătorilor români din Leta-Mare (1875), prima asociație profesională a învățătorilor români din Bihor*, în *Muzeul Național*, VI, 1982, p. 261—265 (colaborare cu Rafila Faur)
3. *Contribuții istoriografice privind cercetarea unor monumente de arhitectură din Bihor, a manuscriselor și cărților existente în acestea (1903—1911)*, în *Crisia*, 1982, p. 423—428.
4. *Preocupările Reuniunii culturale „Cele Trei Crișuri" din Oradea pentru înființarea de biblioteci în vestul țării*, în *Crisia*, 1982, p. 436—443
5. *Contribuții la cunoașterea activității militanților bihoreni pentru drepturi naționale (1911—1914)*, în *Crisia*, 1982, p. 189—194 (colaborare cu Mihai Apan)
6. *Manifestări sociale bihorene în anii 1848—1849*, în *Crisia*, 1982, p. 247—260 (colaborare cu Veronica Covaci)
7. *Documente inedite despre activitatea Reuniunii de cîntări „Hilaria" (25 octombrie 1917—14 decembrie 1918)*, în *Crisia*, 1982, p. 271—352

https://biblioteca-digitala.ro

8. *Cronica activității științifice pe anul 1981 a membrilor secției de istorie a Muzeului Țării Crișurilor*, în *Crisia*, 1982, p. 481—485
9. *Momente ale mișcării corale bihorene la sfirșitul secolului al XIX-lea*, în *Studii și cercetări de istoria artei* (seria teatru, muzică, cinematografe), Tomul 29, 1982, p. 82—86
10. *Memorandiștii la Oradea*, în *Familia*, 1982, nr. 4, p. 10 (colaborare cu N. Josan)
11. *Revista „Vulturul" — instrument al militantismului politic*, în *Familia*, 1982, nr. 6, p. 11
12. *Contribuția Reuniunii „Cele Trei Crișuri" din Oradea la configurarea unor semnificative tradiții muzeistice*, în *Revista muzeelor și monumentelor*, 1982, nr. 5, p. 50—55
13. *Documente din luptele bihorenilor pentru drepturi și unitate națională*, în *Familia*, 1982, nr. 9, p. 7 (colaborare cu Mihai Apan)
14. *Momente ale afirmării românilor bihoreni în contextul mișcării pentru drepturi și unitate națională*, în *Banatica*, VI, p. 295—302 (colaborare cu Mihai Apan)

GH. GORUN:

1. *Cartea veche străină din colecția secției de istorie a Muzeului Țării Crișurilor. Secolul al XVI-lea*, în *Crisia*, 1982, p. 459—470

D. IGNAT:

1. *Așezarea aparținînd culturii Baden de la Fegernic (jud. Bihor)*, în *Acta Musei Porolissensis*, Zalău, 1981, p. 22—26
2. *O nouă așezare eneolitică la Suplacu de Barcău*, în *Crisia*, 1982, p. 19—28
3. *Un aspect mai puțin cunoscut în cadrul ceramicii neolitice pictate din nord-vestul României*, în *Crisia*, 1982, p. 361—370.

B. MIHOC:

1. *Contribuții la cunoașterea activității parlamentarilor români în sprijinul țărănimii pe timpul aplicării reformei agrare din 1921*, în *Crisia*, 1982, p. 429—436.
2. *Din istoricul Băilor Felix și 1 Mai. Contribuții documentare privind demersurile efectuate pentru etatizarea lor (1920—1938)*, în *Crisia*, 1982, p. 445—454

GH. PINȚA:

1. *Activitatea muzeografică și cultural-educativă a secției de istorie pe anul 1981*, în *Crisia*, 1982, p. 487—490 (colaborare cu Gh. Gorun).

https://biblioteca-digitala.ro

III. **Lucrări științifice elaborate:**

Dr. N. CHIDIOȘAN:

1. *Industria osului în epoca bronzului în spațiul nord-vestic al României*
2. *Incercări de reconstituire a templului megaron de la Sălacea*
3. *Un nou tip de groapă cultică hallstattiană descoperită la Tășad*
4. *Raport asupra cercetărilor arheologice de la Tășad (1981)*

L. CORNEA:

1. *Aspecte ale activității despărțămîntului Marghita al „Astrei“ în perioada interbelică*
2. *Aspecte ale activității despărțămîntului Tinca al „Astrei“ în perioada interbelică*

Dr. S. DUMITRAȘCU:

1. *Săpăturile arheologice de la Biharea din anul 1981*
2. *Stadiul cercetărilor cu privire la civilizația dacică din nord-vestul României*
3. *Descoperiri arheologice din așezarea neolitică de la Seleuș (j. Arad)* — colaborare cu D. Ignat
4. *Considerații istorice privind hidronimul Sohodol din Munții Pădurea Craiului*
5. *Din activitatea lui Constantin Daicoviciu pe șantierele arheologice hunedorene*
6. *O nouă cultură arheologică protoistorică descoperită în Crișana — cultura Biharea (BrCD — HaA_1)*

Dr. V. FAUR:

1. *Participarea românilor bihoreni la evenimentele revoluționare din 1848—1849*
2. *Aspecte ale desfășurării evenimentelor revoluționare din anii 1848—1849 în Oradea*

GH. GORUN:

1. *Documente referitoare la asociațiile de calfe din Oradea și Carei (sec. XVIII—XIX)*

D. IGNAT:

1. *Rezultatele investigațiilor arheologice de la Vărzari (jud. Bihor) (1980)*
2. *Așezarea de epoca bronzului de la Suplacu de Barcău*

https://biblioteca-digitala.ro

3. *Așezarea neolitică de la Seleuș (jud. Arad)* — colaborare cu S. Dumitrașcu
4. *În legătură cu o piesă neolitică din așezarea de la Suplacu de Barcău*
5. *Tipuri de locuințe în așezările Criș-Starčevo din nord-vestul României*
6. *Noi descoperiri neolitice în Bihor*

B. MIHOC:

1. *Iosif Vulcan în însemnările sale de călătorie. Idei și atitudini*
2. *Dr. N. Bolcaș — un erou al Marii Uniri*

GH. PINȚA:

1. *Contribuții la cunoașterea modului de aplicare a reformei agrare din 1945 în satele Arpășel, Ant și Ateaș*

J. TÓTH:

1. *Memoria lui Arany János în activitatea Societății „Szigligeti"*
2. *Din activitatea lui Eugen Rozvan la Oradea la începutul sec. XX*
3. *Preocupările Societății „Szigligeti" din Oradea în vederea înființării unor biblioteci populare în Bihor (sfîrșitul sec. XIX și începutul sec. XX)*

IV. **Participări la sesiuni științifice:**

1. *Sesiunea științifică de la Muzeul Țării Crișurilor* (20 februarie 1982): *dr. N. Chidioșan* (lucr. de la cap. III, poz. 4), *L. Cornea* (cap. III, poz. 1), *dr. V. Faur (Considerațiile lui Ioan Slavici despre istoria românilor crișeni), D. Ignat* (cap. III, poz. 1), *Gh. Pința* (cap. III, poz.1).
2. *60 de ani de la făurirea U.T.C.* (Muzeul Țării Crișurilor, Oradea, 12 martie 1982): *dr. V. Faur (Pagini din lupta tineretului bihorean pentru dreptate socială și națională, 1848—1918)*
3. *A XVI-a sesiune anuală de rapoarte privind rezultatele cercetărilor arheologice din anul 1981* (Vaslui, 25—28 martie 1982): *dr.S. Dumitrașcu* (cap. III, poz. 1).
4. *Colocviul național privind cercetările arheologice de epoca bronzului* (Baia-Mare, 10—13 mai 1982): *dr. N. Chidioșan (Grupul cultural Igrița), dr. S. Dumitrașcu* (cap. III, poz. 2), *D. Ignat* (cap. III, poz. 2).
5. *Sesiunea organizată cu prilejul Zilelor școlii bihorene* (Oradea, 13—19 mai 1982; Cabinetul județean pentru activitatea ideologică și politico-educativă): *dr. V. Faur (Considerații istoriografice în legătură cu evenimentele revoluționare din 1848—1849 în Bihor).*

https://biblioteca-digitala.ro

6. *Zilele de istorie și arheologie Cluj-Napoca*, Ediția a X-a (17—22 mai 1982): *dr. V. Faur (Noi documente despre mișcarea revendicativă a românilor din Crișana în perioada 1849—1852).*
7. *Aradul — permanență în istoria patriei* (Muzeul județean Arad, 20—21 mai 1982): *dr. S. Dumitrașcu* (cap. III, poz. 3), *dr. V. Faur (Preocupările societății orădene „Hilaria" pentru afirmarea unității noastre culturale), D. Ignat* (cap. III, poz. 3).
8. *Continuitate multimilenară* (Cluj-Napoca, 27—29 mai 1982; Muzeul de istorie al Transilvaniei): *dr. N. Chidioșan* (cap III, poz. 3), *dr. S. Dumitrașcu* (cap. II, poz. 1), *dr. V. Faur (Manifestările românilor bihoreni din anul 1905 — expresie a revirimentului luptei lor pentru drepturi și libertate națională).*
9. *Sesiunea științifică organizată la Liceul Pedagogic „Iosif Vulcan" cu prilejul zilei școlii* (Oradea, 28—29 mai 1982): *dr. V. Faur (Tradiții progresiste în mișcarea de tineret din Oradea).*
10. *Sesiunea științifică prilejuită de comemorarea a 150 de ani de la moartea poetului Arany János și 650 de ani de la prima atestare documentară a orașului Salonta* (Salonta, 21 octombrie 1982); *dr. V. Faur (Date biografice referitoare la familia militantului Eugen Rozvan), J. Tóth* (cap. III, poz. 1).
11. *Muzeul contemporan — factor activ în realizarea educației socialiste a oamenilor muncii* (Oradea, Muzeul Țării Crișurilor, 11—12 noiembrie 1982): *dr. N. Chidioșan* (cap. III, poz. 2), *L. Cornea* (cap. II, poz. 1), *dr. S. Dumitrașcu* (cap. III, poz. 4), *dr. V. Faur (Istoricul cercetării unui document medieval din colecția secției de istorie a Muzeului Țării Crișurilor* (colaborare cu Vasile Rus), și *Petru Maior despre orașul Oradea în epoca luminilor), Gh. Gorun* (cap. III, poz. 1), *D. Ignat* (cap. III, poz. 4), *B. Mihoc* (cap. III, poz. 1), *J. Tóth* (cap. III, poz. 2).
12. *Centenarul Muzeului Județean Hunedoara* (Deva, 24—26 noiembrie 1982): *dr. S. Dumitrașcu* (cap. III, poz. 5), *D. Ignat* (cap. III, poz. 6).
13. *Bihor — momente, instituții, personalități* (Oradea, Biblioteca județeană Bihor, 25—26 noiembrie 1982): *L. Cornea* (cap. III, poz. 2), *dr. S. Dumitrașcu* (cap. III, poz 6), *dr. V. Faur (Considerații în legătură cu profilul revistei „Familia" (1880—1906, B. Mihoc* (cap. III, poz. 2), *J. Tóth* (cap. III, poz. 3).
14. *Permanențe istorice* (Suceava, noiembrie 1982): *dr. N. Chidioșan* (cap. III, poz. 1), *D. Ignat* (cap. III, poz. 5).
15. *Zilele culturii populare bihorene.* Ediția a XV-a (Oradea, Muzeul Țării Crișurilor, 18—19 decembrie 1982): *dr. V. Faur (Considerații în legătură cu expoziția de artă populară de la Brașov din 1862).*

https://biblioteca-digitala.ro